

(објавено во Правник бр.234, Октомври 2011 година од м-р Олга Ѓуркова)

Заштитата на лични податоци во Системот за електронска кривична евиденција на ЕУ (ECRIS) и македонското законодавство за заштита на лични податоци извадени од кривичната евиденција

АПСТРАКТ

Системот за електронска кривична евиденција ECRIS - European Criminal Records Information System претставува децентрализирана информациона технологија за размена на информации извадени од кривичната евиденција на земјите членки на ЕУ. Со овој систем се утврдуваат или поконкретно кажано се стандардизираат формите на електронска размена на податоци од кривичната евиденција. Овој информациски систем ќе овозможи размена на податоци од националната кривична евиденција без директен пристап до истата. Секоја злоупотреба на ваквиот вид на соработка меѓу земјите членки би значела сериозна повреда на едно основните човекови права – правото на приватност и заштитата на лични податоци. Од аспект на ова во трудот ќе бидат опфатени и достигнувањата во македонското законодавство кои се однесува на размената на лични податоци поврзани со кривична истрага, пресуда или осуда.

Клучни зборови: кривична евиденција, лични податоци, ECRIS, правосудна соработка, македонско законодавство.

The exchange of criminal records and the European Criminal Records Information System (ECRIS) and the Macedonian legislation regarding protection of personal data extracted from criminal records

ABSTRACT

The European Criminal Records Information System – ECRIS is a decentralized information technology that provides exchange of information extracted from criminal records of the Member States. This system sets the basic standards for the form of data exchange regarding criminal records information. The main goal of this information system is to provide exchange of data from national criminal records without having direct access to them. Any abuse of this cooperation

between member states would mean a serious violation of the basic human rights – the right to privacy and protection of personal data. In this context, this article will also illustrate the basic features of the achievements of the Macedonian legislation which refers to the exchange of personal data extracted from criminal investigation, verdicts or criminal sentence records.

Key words: criminal records, personal data, ECRIS, judicial cooperation, Macedonian legislative.

Воведување на ECRIS како дел од европското законодавство

Во 2005 година, на ниво на ЕУ, Советот усвои Одлука за начинот на размена на информации од кривичната евиденција, со која се дефинирани обврските на земјата - членка која ги бара информациите за обвинетото лице и на земја – членка чија националност е лицето кое е обвинето. Поконкретно со оваа Одлука се уредува *електронската* размена на информации од кривичната евиденција. Во контекст на ова, во јуни 2006 година, група од шест земји-членки го претстави заедничкиот проект за мрежно поврзување на националните кривични регистри со цел обезбедување на безбедно електронско поврзување на своите системи со националните кривични досиеја. Понатаму, во 2009 година Советот ја усвои Одлуката 2009/316/JHA за организацијата и содржината на размена на информации од кривичната евиденција меѓу земјите-членки со што се поставија основните правила за задолжително пренесување на информации од страна на земјата на националноста на лицето, како и за складирање на таквите информации од страна на земјата која што ги бара истите како и за нивното „реемитување“ на барање од другите земји-членки. Рокот за имплементација на Одлуката 2009/316/JHA со која се конституира ECRIS е до 7 април 2012 година.¹ Во случај кога е потребно да се превземат нови законодавни мерки на ниво на ЕУ, тогаш проценката за истите се прави врз основа на петте Сатерленд критериуми: 1. потреба за акција, 2. изборот на најефикасен начин на дејствување, 3. пропорционалност на мерката, 4. конзистентност со постојните

¹ Council decision 2009/316/JHA of on the establishment of the European Criminal Records Information System (ECRIS) in application of Article 11 of Framework Decision 2009/315/JHA, 06.04.2009, Official Journal of the EU L 93/33 (1) од 07.04.2009 година;

мерки, 5. Пошироки консултации со референтните учесници за време на подготвителните фази.²

Што преставува ECRIS и на кои начела се заснова?

Системот за електронска кривична евиденција на ЕУ (во понатамошниот текст *ECRIS* - European Criminal Records Information System) го дефинираме како *децентрализирана информационе технологија за размена на информации извадени од кривичната евиденција на земјите членки на ЕУ*. Со овој систем се утврдуваат или поконкретно кажано се стандардизираат формите на електронска размена на податоци од кривичната евиденција. Овој информациски систем ќе овозможи автоматизирана размена на податоци од националната кривична евиденција и ќе создава обврска за земјите - членки да пренесуваат информации за кривичните обвиненија и поведенија на своите граѓани. Иако со овој информациски систем нема да се дозволи директен пристап до кривичната евиденција, сепак истиот значително го забрзува преносот на барањата и одговорите.

Главната цел на Европскиот систем за кривична евиденција е да биде алатка во полесно сузбивање на транснационално организираниот криминал. Во таа смисла, истиот би бил ефикасен затоа што ќе им овозможи на надлежните државни органи и Институциите на ЕУ непосреден пристап до точни информации за претходни осуди од страна на сите земји-членки. Но ECRIS мора да функционира на начин што ќе ја гарантира и почитува приватноста на граѓаните. Истиот мора да биде и доследен со постојните инструменти од законодавството на ЕУ.

Како всушност функционира ECRIS? Со ECRIS не се конституира глобален систем за кривична евиденција туку со него се организира интеракцијата помеѓу земјите членки која се однесува на пренос на информации од кривичната евиденција.³ Од тука секоја држава е одговорна за сопствената база на кривична евиденција и за ефикасноста на размената на податоци и последователно и за сигурноста на софтверот за интерконекција. Сепак, огромен е ризикот од злоупотреба или употреба на системот за

² H. Xanthaki, 'The Problem of Quality in EU Legislation: What on Earth is Really Wrong?' 38 (2001) Common Market Law Review, стр. 651–676.

³ Barge, P., European Association for the protection of Human Rights: „The European Criminal Records Information System (ECRIS) creates new risks for the protection of personal data“, Brussels, October the 23rd, 2008, статија достапна на www.aedh.eu

интерконекција надвор од договореното. Отука сите институции инволвирани во заштитата на податоци сметаат дека Европската Комисија мора да сноси дел од одговорноста во случај на злоупотреба на ECRIS. Иако ECRIS не е глобален систем сепак, неопходна е заедничка инфраструктура обезбедена и гарантирана од страна на Комисијата. Потребно е и неопходно прецизно дефинирање на квантитетот и квалитетот на информациите кои се бараат, како и на оние кои ќе бидат испратени. Квантитетот на податоците кои се разменуваат треба да биде рестриктивен и да се однесува само на оние информации кои се есенцијални за спроведување на правдата. Во таа смисла во член 11 од Рамковната Одлука е наведено дека преку овој систем нема да се пренесуваат сите податоци кои постојат во казнената евиденција туку истите ќе се категоризираат во групи „облигаторни“ и „факултативни“ податоци. Принципот за неопходност и пропорционалност, кој ја намалува бројката на преносливи податоци, мора да биде експлицитно наведен и даден така што секоја од земјите членки ќе може правилно да го применува и да се повикува на истиот. Надвор од ваквите околности, преносот на личните податоци би излагувал од границите на неопходност и тоа би значело директна повреда на заштитата на личните податоци. Така, секој пренос на податоци кој не кореспондира со основната цел на системот ќе се смета како повреда на правото на приватност на обвинетиот или на неговите роднини (во случај кога се пренесува информација за потесното семејство, адресата на живеење и сл.) Системот за електронска кривична евиденција треба да биде складиран исклучиво во националните бази на податоци на земјите членки на ЕУ. Секој директен онлајн пристап до кривичната евиденција на земјите членки мора да е ограничен максимално и истиот да се однесува само на исклучителни случаи кога станува збор за загрозување на јавната безбедност и мир.

Начелата на кои се заснова овој систем се следниве: супсидијарност, пропорционалност, соодветноста, взаемност и прилагодливост. Ова воедно се и дел од општите принципи на правото на ЕУ.⁴

Принципот на супсидијарност⁵ диктира дека ова највисоко ниво на акцијата е оправдано само кога пониските нивоа на легислативна акција се

⁴ Usher, J.: The Reception of General Principles of Community Law in the United Kingdom, 16 (2005) European Business Law Review стр.489–510;

неефикасни за постигнување на целта.⁶ Ова значи дека ECRIS ќе биде применет како законска мерка во ситуација каде што други форми на дејствување не се доволни.

Пропорционалноста,⁷ ја надополнува супсидијарноста и воспоставува гаранција за пропорционалност во основата на барањето и целта која што треба да се постигне. Со ова се обезбедува ECRIS да биде користен навистина во неопходни случаи кога целта на обвинението, сама по себе, оправдува примена на ваква кореспонденција.⁸ Ова начело нужно мора да се почитува за да се избегнат сите злоупотреби на ECRIS.⁹ Принципот на соодветност, исто така е запазен при ECRIS, со оглед на тоа дека со овој правно обврзувачки текст се постигнуваат целите на размената на податоци поврзани со претходни осуди. Соодветноста произлегува и од правната заснованост на ECRIS со националната легислатива која се однесува на минималните гарантирани стандарди за заштита на приватноста на граѓаните.¹⁰

Принципот на взаемност произлегува од нужната кохерентност помеѓу законодавствата на земјите членки во бробата против транснационално организираниот криминал и тероризам. Конечно принципот на прилагодливост значи дека ECRIS е создаден за да се бори против горенаведените закани на јавната безбедност со примена на флексибилни и соодветни инструменти.¹¹

Меѓутоа овој систем, неизбежно покрена неколку прашања. Така, иако истиот ќе биде заснован на децентрализирана информатичка архитектура што значи дека податоците и понатаму ќе се складираат исклучиво во базата на податоци на државата членка, сепак, заштитата на лични податоци стои на стаклени нозе. Во таа смисла, Европскиот Ревизор за надзор на заштитата на лични податоци во неколку наврати ја има изразено својата загриженост за

⁵ Davies, G.: 'Subsidiarity: The Wrong Idea, in the Wrong Place, at the Wrong Time', 43 (2006) *Common Market Law Review* стр. 63–84;

⁶ European Commission, Report from the Commission 'Better Lawmaking 2004' pursuant to Article 9 of the Protocol on the Application of the Principles of Subsidiarity and Proportionality (12th report), COM (2005) 98 final and SEC (2005) 364, 21 March 2005; стр. 2;

⁷ De Burca, G. 'The Principle of Proportionality and its Application in EC Law', 13 (1993) *Yearbook of European Law* стр. 105;

⁸ Snell, J.: True Proportionality, 11 (2000) *European Business Law Review*, стр. 50–57;

⁹ Jans, J.: Proportionality Revisited, 27 (2000) *Legal Issues of European Integration* стр. 239–265.

¹⁰ Xanthaki, A.: The establishment of a European Criminal Record: Human rights considerations, Книга: *Towards the European Criminal Record*, Cambridge University Press, 2008 година, стр.79;

¹¹ Xanthaki, H.: Quality and Transposition of EU Legislation: A Tool for Accession and Membership to the EU' 4 (2006) *European Journal of Law Reform*, стр. 89–110.

заштитата на личните податоци и ECRIS. Тој иако начелно ја подржува идејата за ЕКРИС, сепак изразува одредено незадоволство во однос на одговорноста при повреда на гаранцијата за заштита на личните податоци, која одговорност паѓа на националната држава: „Обработката на личните податоци врзани за кривична пресуда е од особено осетлив карактер па затоа сметам дека одговорноста и заштитата треба да бидат гарантирани на повисоко ниво ...“¹² Оттука одговорноста за заштитата на податоците треба да ја сноси Европската Комисија, а не поединечно државите членки. Европскиот Ревизор за заштита на личните податоци - Peter Hustinx, во војата статија „Процесуирањето на личните податоци поврзани со кривичните осуди е од осетлива природа“, констатира дека нема глобална правна рамка која ја гарантира заштитата на личните податоци при полициската соработка.

Создавањето на овој систем го следат многу проблеми. Прв проблем кој посебно се истакнува е двојната инкриминација односно различната законодавна регулатива како во поглед на инкриминациите така и во поглед на различниот казненоправен третман на исто поведение во различни држави.¹³ Последователно на проблемот со двојната инкриминација е и проблемот со еквивалентност на казните во различните земји членки. Нормално, за исто поведение во различни земји членки е пропишан различен минимум и максимум на казните. Понатаму, во некои од државите во казнената евиденција се евидентираат и прекршоците, а во некои само кривичните дела. Понатаму, проблем се јавува и во однос на различните рокови кои што постојат во различните земји членки за бришењето на уписите од кривичната евиденција.¹⁴ Со оглед на фактот дека законската регулатива во секоја држава членка е различна, се поставува прашањето што се случува со еден податок кој ќе ја „напушти“ националната евиденција преку ECRIS и ќе биде доставен до друга држава членка. Дали по протекувањето на роковите за нагово бришење според националното законодавство, истиот ќе биде избришан и во државата во која

¹² Meller, P.: EU data protection head supports police database link-up. Data protection supervisor wants some changes to the plan. Computer world, 19.9.2008 <http://computerworld.co.nz>

¹³ Derenčinović, D., Getoš, A.M., Prtenjača, M.D.: Uvjetna sloboda u zatvoru bez zidova – kaznenopravna i kriminološka analiza zahtjeva za “liberalizacijom” pristupa kaznenoj evidenciji, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 15, broj 2/2008, str. 1007-1045;

¹⁴ Така на пример во Австрија, осудата на казна затвор од една година и шест месеци се брише од регистрот по истекот на 10 години. Додека пак истиот упис во Швајцарија се бриши по 16 ипол години;

што е пратен? Дали истиот ќе биде надополнуван, ревидиран и дали истиот при оправдана потреба, ќе се даде и на увид на приватниот сектор имајќи го во предвид фактот дека некои од државите членки дозволуваат ваков увид под основ заштита на приватните интереси. Сето ова уште толку ја замаглува перцепцијата за ECRIS имајќи ја во предвид и нетранспарентноста која нужно се појавува во постапката по добивањето на податоците од кривичната евиденција. Се поставува и следново прашање. Што ако обвинетиот за кој се бараат податоци за претходна осудуваност не е евидентиран во казнената евиденција на ниту една од земјите членки а е евидентиран како осуден во казнената евиденција на земја која не е членка на ЕУ и која не е поврзана преку ECRIS со земјите членки. Дали тој е во повластена положба во однос на оние на кои што ќе им биде земена како отежнувачка околност претходната осудуваност затоа што делото го сториле на територијата на некоја од земјите членки и се евидентирани во нивната казнена евиденција? Ова е сериозна слабост на ECRIS.

Конечно, да напомниме дека постои уште еден инструмент со кој се надополнуваат техничките средства за размена на кривичната евиденција, а тоа е Рамковната одлука за земање во предвид на претходните пресуди од другите земји членки за едно лице кое се јавува како обвинет во кривична постапка во земја членка. Оваа Одлука 2008/675/JHA¹⁵, донесена 2008 година, со која се определуваат условите под кои, во текот на кривичната постапка во земја-членка против одредено лице, ќе се земаат во предвид претходните пресуди изречени против истото лице за други или исти кривични дела во други земји-членки. Рокот за имплементација на оваа Одлука беше 15 Август, 2010 година.

Како е уредена размената на податоци од кривичната евиденција на Р. Македонија со странските надлежни органи?

Согласно членот 31 од Законот за меѓународна соработка во кривичната материја¹⁶ за Доставување на изводи од казнена евиденција е предвидено: Министерството да го извести странскиот надлежен орган за сите

¹⁵ Framework Decision on taking account of convictions in the course of new criminal proceedings, 2008/675/JHA, Official Journal OJ L 220 of 15.8.2008;

¹⁶ Закон за меѓународна соработка во кривичната материја Службен весник на РМ, бр. 124 од 20.09.2010 година;

правосилни кривични пресуди што им се изречени на неговите државјани кои се заведени во казнената евиденција. По барање на странскиот надлежен орган Министерството треба да достави: 1) препис од пресудата; 2) изводи и други податоци од казнената евиденција и 3) податоци и за лица кои се државјани на замолена држава, а кои се под истрага или против кои е покрената кривична постапка во Република Македонија. За кривичните дела: правење и пуштање во оптек фалсификувани пари, неовластено производство, пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори, трговија со луѓе, прикажување на порнографски материјал на дете, како и за други кривични дела во однос на кои со меѓународни договори се предвидува централизација на податоците. Домашниот надлежен орган пред кој се води кривичната постапка е должен, без одлагање, да ги достави до Министерството за внатрешни работи податоците за кривичното дело, за сторителот и правосилната пресуда.

Членот 41 од овој закон се однесува на Заштита на лични податоци и во него е предвидено следново:

(1) Личните податоци пренесени од Република Македонија во странска држава заради извршување на замолница врз основа на овој закон, можат да бидат употребени од странската држава во која биле пренесени само за:
а) потребите на постапките; б) потребите на други судски или административни постапки непосредно поврзани со постапките и в) спречување на непосредна и сериозна опасност за јавната безбедност.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член пренесените лични податоци од Република Македонија во странска држава можат да бидат употребени за друга цел само ако за тоа постои претходна согласност од лицето чии податоци се предмет на пренос или се од Република Македонија.

(3) Република Македонија може да одбие пренос на лични податоци, ако:
а) личните податоци се заштитени согласно со домашното законодавство и
б) странската држава на која треба да и бидат пренесени податоците ја нема ратификувано Конвенцијата за заштита на поединците во однос на автоматската обработка на личните податоци на Советот на Европа од 28 јануари 1981 година и Дополнителниот протокол кон Конвенцијата за заштита на поединците во однос на автоматската обработка на лични податоци во врска со надзорните тела и

прекуграничниот пренос на податоци.

(4) Република Македонија кога врши пренос на податоци добиени од странска држава заради извршување на некое барање направено врз основа на овој закон, може да бара од странската држава на која податоците и биле пренесени да ја информира за нивната употреба.

(5) Личните податоци кои се предмет на пренос во странска држава веднаш се бришат или уништуваат кога ќе се утврди дека не се точни, или престанале причините, односно условите поради кои се пренесени.

(6) Лицето чии податоци се или ќе бидат предмет на пренос, може да побара да биде информирано за личните податоци што се пренесуваат и за целите на нивната обработка, ако тоа е во согласност со домашното законодавство.

Водењето на казнената евиденција во Р.Македонија е уредено со Кривичниот Законик¹⁷ на Р.Македонија. Согласно чл.106 од КЗ на РМ е предвидено казнената евиденција да ја води првостепениот суд надлежен според местото на раѓање на осудениот односно за лицата родени во странство, или за оние чие место на раѓање е непознато како и за правните лица, казнената евиденција ја води судот определен со закон освен ако со Кривичниот законик не е определен друг орган за водење на казнена евиденција.¹⁸ Претходно казнената евиденција ја водеше Министерството за Внатрешни работи. Податоците од казнената евиденција може да му се дадат на судот и на јавното обвинителство во врска со кривичната постапка што се води против порано осудениот и на надлежните органи што учествуваат во постапката за давање амнестија и помилување. Податоци од казнената евиденција можат на образложено барање да им се дадат и на државни органи, правни или физички лица ако уште траат определени правни последици од осудата или казни што се состојат во забрани или ако за тоа постои оправдан интерес заснован врз закон. Никој нема право да бара од граѓаните да поднесуваат докази за својата осудуваност или неосудуваност. На граѓаните по нивно барање, може да им се дадат податоци за нивната

¹⁷ Кривичниот законик на Р.Македонија (Службен весник на Република Македонија, бр. 37/96, бр.80/99, бр.4/2002 година, бр.43/2003, бр.19/2004, бр.81/2005, бр.60/06, 73/06 бр.7/08, бр.114/09, бр.51/11;

¹⁸ Закон за изменување и дополнување на кривичниот законик (Сл. Весник на Р. Македонија бр.114/09 од 14.09.2009 година)

осудуваност или неосудуваност само ако овие податоци им се потребни заради остварување на нивните права во странство.

Со измените на Кривичниот законик, водењето на казнената евиденција за правните лица е во надлежност на Централниот регистар на Република Македонија. За таа цел, Законот за едношалтерски систем и водење на трговскиот регистар беше изменет и воведено е ново софтверско решение кое заедно со компјутерскиот систем АКМИС на судовите ќе овозможат секојдневна достава на пресудите и водење на ажурирана евиденција за изречените казни на правните лица. Согласно чл.96 – г од КЗ¹⁹ впишувањето и бришењето на главната и споредните казни од членовите 96-а и 96-б на КЗ се впишуваат електронски во Регистарот на казни за сторени кривични дела на правните лица кој се води во Централниот регистар на Република Македонија. Главната казна од членот 96-а на овој законик, се брише по службена должност од наведениот регистар, по истекот на три години од денот на извршената или застарената казна. Споредните казни од членот 96-б точки од 1 до 6 на овој законик се бришат по службена должност од наведениот регистар по истекот на времето за кое се изречени. Давањето на податоци од Централниот регистар се врши согласно со членот 106 на од КЗ.

Во контекст на досега кажаното, значаен е и Посебниот регистар воведен со измените во македонското кривично законодавство (чл.106-а)²⁰ според кој:

(1) Податоци за правосилна судска одлука за изречена мерка на безбедност судот доставува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството, заради регистрација во здравствената евиденција, како и до органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот и социјалната политика, заради регистрација во посебен регистар.

(2) Судот до органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот и социјалната политика доставува податоци и за лица осудени со правосилна пресуда за кривични дела против половата слобода и

¹⁹ Ibid

²⁰ Закон за изменување и дополнување на кривичниот законик (Сл. Весник на Р. Македонија, бр.51 од 13.04.2011 година)

половиот морал и кривичното дело од членот 418-г на овој законик сторени против малолетни лица, за кои се води посебен регистар.

(3) Податоците од ставовите (1) и (2) на овој член можат да се користат исклучиво заради заштита на здравјето на лицата на кои им се изречени мерки на безбедност или за заштита на правата на малолетниците, под услови и по постапка утврдени со закон.“

На крај само да ги напомниме измените на Законот за Кривична постапка²¹, кој е проевропско ориентиран и е во прилог на заштитата на лични податоци. Во оваа смисла, воведена нова глава која се однесува на Заштитата на личните податоци.²² Во член 139 е регулирана **обработка на личните податоци за потребите на кривичната постапка**, при што е предвидено дека судот, обвинителството и другите органи со посебни овластувања собираат, обработуваат и чуваат лични податоци за потребите на кривичната постапка, водејќи сметка природата и обемот на податоците да се соодветни на потребите во конкретниот случај. Објавувањето на пресудите во електронска форма може да се врши само на интернет или друга комуникациска мрежа, при што не смее да постои можност за дигитално пребарување според категории на лични податоци, категории на лица или поединечни лични податоци, со што е обезбедена заштитата на личните податоци. Исто така, објавените судски пресуди во електронска форма на интернет или друга комуникациска мрежа се бришат по истекот на рокот за бришење на осудата согласно со одредбите од Кривичниот законик. Во наредниот член 140 се регулирани **Точноста, измената, бришењето и чувањето на личните податоци** на следниот начин: Личните податоци кои не се точни или кои се собрани спротивно на закон, мора веднаш да се изменат или избришат. Точноста на податоците во збирките на лични податоци се проверува на секои пет години, на начин утврден со законот со кој е воспоставена збирката. Роковите за чување и бришење на личните податоци од збирките се утврдуваат со законот со кој е воспоставена збирката. Во член 141 се регулира **Давањето на личните податоци на корисници** при што е предвидено дека личните податоци собрани за потребите на кривичната

²¹ Закон за кривичната постапка, Службен весник на РМ, бр. 150 од 18.11.2010 година

²² ЗКП, Глава XV Заштита на личните податоци, Член 139;

постапка може да се даваат на користење на државни органи и други правни и физички лица само ако тоа е дозволено со закон. Личните податоци од овој член можат да се користат, во согласност со закон, во други кривични постапки, во постапка на меѓународна соработка во кривична материја и меѓународна полициска соработка, а во други судски постапки може да се користат само ако предметот во другата судска постапка е директно поврзан со предметот на кривичната постапка. Личните податоци собрани исклучиво врз основа на утврдување на идентитетот, телесен преглед или молекуларно-генетска анализа, по завршувањето на кривичната постапка можат да се користат, во согласност со закон, само заради откривање или спречување на кривични дела.

Во Член 142 е уредено **Правото на информираност на субјектот на лични податоци** односно дека јавното обвинителство или судот, ќе го информира субјектот на лични податоци, по негово барање, за тоа дали неговите лични податоци биле собрани, обработувани или чувани за потребите на кривичната постапка. Јавното обвинителство или судот не може да го информира субјектот на лични податоци пред истекот на една година од денот на донесувањето на наредбата за спроведување на истражната постапка.

И конечно со член 143 е регулиран **Надзорот над обработката на личните податоци** во кој е предвидено дека надзорот и заштита ќе ги врши Дирекцијата за заштита на личните податоци.

Конечно, во македонското законодавство постои уште еден закон со кој е регулирана Заштитата на личните податоци поврзани со кривичната евиденција, а тоа е Законот за национална криминалистичко –разузнавачка база на податоци²³ во кој е уредено востановувањето и функционирањето на Националната криминалистичко-разузнавачка база на податоци, обработката на податоците во базата, безбедноста на податоците во базата, користењето на базата за цели на соработка со странски субјекти и надзорот над функционирањето на базата. Под **„Податоци“** согласно овој закон се подразбираат: лични податоци, податоци, информации и класифицирани информации што се однесуваат на активности што се предмет на

²³ Закон за национална криминалистичко –разузнавачка база на податоци (Сл. Весник на Р. Македонија, бр.120/09 од 02.10.2009 година, а ќе започне да се применува од 01.01.2012 година)

криминалистичко-разузнавачки дејствија на започнато или извршено кривично дело, односно кривично дело за кое постојат основи за сомневање дека се подготвува, како и други податоци, информации и класифицирани информации добиени со криминалистичко-разузнавачки дејствија што се од значење за водење постапки со цел за откривање и гонење на сторители на кривични дела.

Користена литература:

1. Barge, P., European Association for the protection of Human Rights: „The European Criminal Records Information System (ECRIS) creates new risks for the protection of personal data“, Brussels, October the 23rd, 2008, статија достапна на www.aedh.eu
2. COUNCIL DECISION 2009/316/JHA on the establishment of the European Criminal Records Information System (ECRIS) in application of Article 11 of Framework Decision 2009/315/JHA, 06.04.2009, Official Journal of the EU L 93/33 (1) од 07.04.2009 година;
3. Davies, G.:Subsidiarity: The Wrong Idea, in the Wrong Place, at the Wrong Time’, 43 (2006) Common Market Law Review стр. 63–84;
4. De Burca, G. ‘The Principle of Proportionality and its Application in EC Law’, 13 (1993) Yearbook of European Law стр. 105;
5. Derenčinović , D., Getoš, A.M., Prtenjača, M.D.: Uvjetna sloboda u zatvoru bez zidova – kaznenopravna i kriminološka analiza zahtjeva za “liberalizacijom” pristupa kaznenoj evidenciji, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 15, broj 2/2008, str. 1007-1045;
6. European Commission, Report from the Commission ‘Better Lawmaking 2004’ pursuant to Article 9 of the Protocol on the Application of the Principles of Subsidiarity and Proportionality (12th report), COM (2005) 98 final and SEC (2005) 364, 21 March 2005; стр. 2;
7. Framework Decision on taking account of convictions in the course of new criminal proceedings, 2008/675/JHA, Official Journal OJ L 220 of 15.8.2008;
8. H. Xanthaki, ‘The Problem of Quality in EU Legislation: What on Earth is Really Wrong?’ 38 (2001) Common Market Law Review, стр. 651–676.
9. Jans, J.: Proportionality Revisited, 27 (2000) Legal Issues of European Integration стр. 239–265.

10. Meller, P.: EU data protection head supports police database link-up. Data protection supervisor wants some changes to the plan. Computer world, 19.9.2008 <http://computerworld.co.nz>
11. Snell, J.: True Proportionality, 11 (2000) European Business Law Review, стр. 50–57;
12. Usher, J.: The Reception of General Principles of Community Law in the United Kingdom, 16 (2005) European Business Law Review стр.489–510;
13. Xanthaki, A.: The establishment of a European Criminal Record: Human rights considerations, Книга: Towards the European Criminal Record, Cambridge University Press, 2008 година, стр.79;
14. Xanthaki, H.: Quality and Transposition of EU Legislation: A Tool for Accession and Membership to the EU' 4 (2006) European Journal of Law Reform, стр. 89–110.
15. Закон за изменување и дополнување на кривичниот законик (Сл. Весник на Р. Македонија, бр.51 од 13.04.2011 година)
16. Закон за изменување и дополнување на кривичниот законик (Сл. Весник на Р. Македонија бр.114/09 од 14.09.2009 година)
17. Закон за кривичната постапка (Службен весник на РМ, бр. 150 од 18.11.2010 година) Глава XV Заштита на личните податоци, Член 139;
18. Закон за меѓународна соработка во кривичната материја Службен весник на РМ, бр. 124 од 20.09.2010 година;
19. Закон за национална криминалистичко –разузнавачка база на податоци (Сл. Весник на Р. Македонија, бр.120/09 од 02.10.2009 година, а ќе започне да се применува од 01.01.2012 година).
20. Кривичниот законик на Р.Македонија (Службен весник на Република Македонија, бр. 37/96, бр.80/99, бр.4/2002 година, бр.43/2003, бр.19/2004, бр.81/2005, бр.60/06, 73/06 бр.7/08, бр.114/09, бр.51/11;